

ZDENĚK TŮMA, GUVERNÉR
ČESKÉ NÁRODNÍ BANKY/
GOVERNOR OF THE CZECH
NATIONAL BANK

Rok nízké inflace a ziskových bank

A year of low inflation and profitable banks

Loňský rok přinesl zrychlení ekonomického růstu české ekonomiky na 4 %, inflační cíl se podařilo udržovat v cíleném pásmu, bankovní sektor dosáhl velmi úspěšných hospodářských výsledků, započala konsolidace dozoru nad finančním trhem a bankám značně vzrostla konkurence ze strany nebankovních finančních institucí a produktů.

Česká ekonomika se v minulém roce rozvíjela úspěšně a zrychlila tempo růstu na 4 %, což představuje i v rámci regionu střední Evropy solidní výkon. Je to nejrychlejší tempo růstu, kterého jsme dosáhli v posledních osmi letech. Příznivou skutečností je struktura růstu. O zrychlenou dynamiku se přičinily především investice a zlepšený výkon zahraničního obchodu. To jsou zdravé základy a také dobrý předpoklad pro udržitelnost růstu a případně i pro jeho další akceleraci.

Je nesporné, že zejména vývozní aktivitě významně prospěl vstup do Evropské unie, padly zbývající obchodní bariéry a dosažení tendence naznačují, že by se česká ekonomika mohla profilovat jako vývozní ekonomika s narůstajícím podílem přidané hodnoty ve výrobcích a službách. Nezbytným předpokladem je však prosazení potřebných reforem, zejména v oblasti daní, další kultivace podnikatelského prostředí a zlepšení vymahatelnosti práva.

Z hlediska měnové politiky byl rok 2004 pozitivní pokud šlo o vývoj inflace a zejména ve vztahu k plnění inflačního cíle. Inflační cíl se podařilo plnit a udržovat inflaci v cíleném pásmu, přestože vedle obvyklých rizik a nahodilých výkyvů byl zejména vstup do EU spojen se zvýšenou mírou nejistoty a jeho strukturálními a cenovými důsledky. S výhodou zpětného pohledu můžeme říci, že vstup do nových podmínek proběhl plynule. Vývoj inflace v roce 2004 ovlivňovaly především úpravy nepřímých daní; k mírnému zrychlení inflace přispívaly po většinu roku ceny potravin, zatímco vliv vysokých cen energetických cen surovin na inflaci byl tlumen zpevňujícím kurzem koruny k americkému dolaru. Přes akceleraci ekonomického růstu poptávkové tlaky zůstaly v silně konkurenčním prostředí maloobchodního trhu nadále jen velmi nevýrazné.

Last year, economic growth in the Czech Republic accelerated to 4%. The inflation target was kept within the targeted band. The banking sector attained very favourable economic results. Consolidation of financial market supervision had begun, and banks were confronted with increased competition from non-banking financial institutions and products.

The Czech economy last year developed at a favourable pace, and the growth rate accelerated to 4%, which is solid performance even within the region of Central and Eastern Europe. This has been the fastest growth rate in the past five years. One favourable aspect is the structure of this growth. Investment and the improved foreign trade performance were the main reasons behind this rise in dynamics. This is a healthy base and a good assumption for sustainable growth and even further acceleration in the future.

Without a doubt, joining the European Union has significantly contributed to export activity. The remaining trade barriers have been eliminated, and the current trend indicates that the Czech Republic could be profiled as an export economy with a growing share in the added value of production and services. However, a necessary assumption is the adoption of needed reforms, especially in the area of taxes, the continued cultivation of the business environment and improved law enforcement.

As for monetary policy, 2004 was a positive year as far as inflation development was concerned, especially in relation to reaching the inflation target. The inflation target was achieved and inflation was sustained within the targeted band in spite of the fact that EU accession was associated with an increased level of uncertainty and the accompanying structural and price effects (not to mention ordinary risks and random deviations). With the advantage of hindsight, we can now say that the new conditions have been introduced in a smooth and effective manner.

Inflation in 2004 was influenced in particular by adjustments in indirect taxes. Food prices have contributed to a slight acceleration in inflation for most of the year, while the impact of high energy raw material prices on inflation was kept under control by the strengthening koruna vis-à-vis the USD. Despite acceleration of economic growth, demand pressures remained very insignificant in the strong competitive environment of retail sales.

měsíčník

Bankovníctví

&

týdenní newsletter

&

bankovnictvi.ihned.cz

Volejte 800 110 022

Hertz Lease . . . komplexní služby pro váš vozový park . . .

Hertz Lease
Office Park Nové Butovice
Bucharova 2
158 00 Praha 5

Tel: +420 233 320 837
Fax: +420 233 320 829

www.hertzlease.cz

Prognózy inflace zpracované pro období roku 2005 a prvního pololetí roku 2006 však naznačovaly, že udržení inflace v cílovém pásmu, resp. poblíž jeho středu si vyžádá úpravu úrokových sazeb směrem vzhůru. To se odrazilo v rozhodnutí bankovní rady ČNB zvýšit úrokové sazby, a to ve dvou krocích, v červnu a v srpnu 2004, ze 2 % na 2,50 %. ČNB usiluje o to, aby se **nízká inflace** stala trvalou charakteristikou české ekonomiky. V logice toho záměru byl v roce 2004 stanoven inflační cíl na období od ledna 2006 do doby přijetí eura. K jeho naplnění budeme usilovat o udržování meziroční inflace vyjádřené indexem spotřebitelských cen kolem 3 %. Tato hladina odpovídá potřebám konvergující ekonomiky a současně odráží nároky budoucího plnění maastrichtského kritéria inflace pro vstup do eurozóny.

Bankovní sektor zejména díky dokončené restrukturalizaci dosáhl v roce 2004 velmi úspěšných hospodářských výsledků a fungoval bezproblémově. Celkový čistý **zisk** převýšil 33 mld. Kč, což ve srovnání s rokem 2003 představuje zvýšení o téměř 3 mld. Kč. Významně **narostl objem úvěrů**, a to jak díky pokračující dynamice úvěrů domácnostem, tak i zvýšením objemu úvěrů poskytnutých podnikové sféře. Příznivou skutečností je, že současně pokračovalo snižování objemu ohrožených úvěrů. Od vstupu ČR do EU v květnu 2004 platí i u nás směrnice EU o tzv. **jednotné licenci**. Její princip znamená, že banky ze zemí EU mají právo provádět činnosti, k nimž mají oprávnění ze svého domovského státu, na území jiného členského státu EU, aniž by musely žádat hostitelský stát o souhlas. Všechny pobočky zahraničních bank podnikající na našem území tak automaticky přešly do režimu jednotné licence.

Do popředí pozornosti **bankovního dohledu** se dostala kvalita řízení rizik a kontrolních mechanismů bank. V **regulatorní oblasti** dominovalo úsilí o dosažení plné compatibility s mezinárodními standardy. V červnu 2004 zveřejnil Basilejský výbor pro bankovní dohled konečnou verzi nové kapitálové koncepce, tzv. Basel II. Schválení příslušných směrnic v Evropském parlamentu se předpokládá v průběhu roku 2005, jejich účinnost od roku 2007. Zavedení nového konceptu kapitálové přiměřenosti a s tím související vytvoření komplexního hodnocení rizikového profilu bank představuje zásadní výzvu do dalšího období. Česká národní banka spolupracuje v tomto směru s jednotlivými bankami i v rámci společného projektu ČNB, České bankovní asociace a Komory auditorů ČR.

V roce 2004 pokračovala diskuse o směrech budoucího uspořádání **dozoru nad finančním trhem**. V květnu 2004 přijala vláda ČR usnesení, které konkretizuje integraci současných regulačních a dozorových orgánů v oblasti finančního trhu. Rok 2005 bude klíčový pro doladění konečné představy o podobě budoucího institucionálního uspořádání regulace českého finančního trhu.

I když bankovní systém zůstává jádrem finančního systému, **váha nebankovních finančních institucí a produktů**, které soutěží s tradičními bankovními službami, trvale narůstá. Analýza **finanční stability**, jejích rizik a odolnosti finančních systémů vůči šokům se v posledních letech dostala do popředí pozornosti mezinárodních organizací, centrálních bank i jednotlivých finančních institucí. Rozšíření záběru od bankovního sektoru samotného k širšímu komplexu finančního trhu a k otázkám finanční stability je proto žádoucí orientací i pro naši finanční komunitu. ■

The inflation forecasts for 2005 and the first half of 2006, however, indicated that sustaining inflation in the targeted band or near the midpoint requires a downward correction in interest rates. This was reflected in the CNB Board's decision to hike interest rates in two phases, i.e. in June and September 2004, from 2% to 2.50%.

The CNB endeavours to make **low inflation** a permanent characteristic of the Czech economy. From the logical standpoint of this objective, the inflation target was set for the period of January 2006 up to the time the Czech Republic adopts the euro. In order to achieve this, we will attempt to sustain year-on-year CPI inflation at around 3%. This level corresponds to the needs of convergence economies and also reflects the requirements for fulfilling the Maastricht inflation criterion for joining the Eurozone.

Thanks in particular to completion of the restructuring process, the **banking sector** has attained very favourable economic results in 2004 and functioned smoothly. Total net **profit** exceeded CZK 33 billion, which is an increase of almost CZK 3 billion against 2003. The **volume of lending rose** significantly due to the continuing dynamics of household lending as well as the rise in the volume of corporate lending. A positive fact is that the volume of non-performing loans has continued to decline as well.

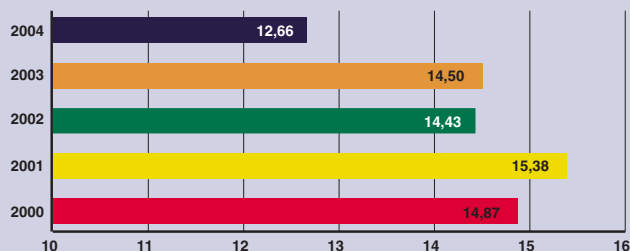
The EU directive on **common licensing** has also been valid in the Czech Republic since the country's EU accession in May 2004. This principle means that banks in EU countries have the right to carry out activities that are licensed in their own country in other EU countries without the consent of the host country. All foreign bank branches doing business in the Czech Republic have automatically changed over to the common licensing regime.

The quality of risk management and the control mechanisms of banks have come to the forefront in **banking supervision**. In the **area of regulation**, efforts have been made to become fully compatible with international standards. In June 2004, the Basel Committee for Banking Supervision released the final version of the revised capital framework, Basel II. The directives are expected to be passed in Parliament during 2005, and to come into effect in 2007. Introducing the new concept of capital adequacy, and associated with it, creation of a complex assessment for the risk profile of banks is an important task for upcoming years. In this area, the Czech National Bank also cooperates with individual banks as a part of the CNB project, the Czech Banking Association, and the Czech Chamber of Auditors.

The discussion on which direction **financial market supervision** will take in the future continued in 2004. In May 2004, the Czech Government passed a resolution that specifies the current regulatory and supervision bodies in the financial market area. 2005 will be a pivotal year for adjusting the final conception relating to the form of the future institutional framework for Czech financial market regulation.

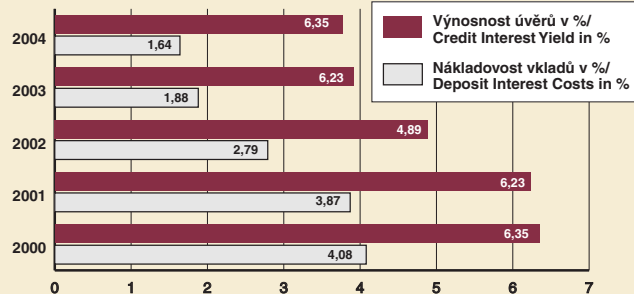
Although the banking system remains the core of the financial system, the **weight of non-banking financial institutions and products** that compete with traditional banking services continues to increase. An analysis of **financial stability**, the associated risks and the resistance of financial systems to shocks have come to the forefront of international organisations, central banks and financial institutions in recent years. Expanding the spectrum from the banking sector itself to a broader financial market complex and to issues of financial stability is, therefore, the desired direction for our financial community as well. ■

Kapitálová přiměřenost v % Capital adequacy in %

ZDROJ: ČNB, ARCHIV BANKOVNICTVÍ/SOURCE: CNB, ARCHIVE OF BANKOVNICTVÍ MONTHLY

Úrokové rozpětí úvěrů a vkladů Interest Margin of Credits and Deposits

ZDROJ: ČNB, ARCHIV BANKOVNICTVÍ/SOURCE: CNB, ARCHIVE OF BANKOVNICTVÍ MONTHLY